

16.1.2006

LOS-2005-R-23-53

Heikkilän Tila
Timo Heikkilä

Liukolantie 334
21290 RUSKO

Viite / Hänvisning

Asia / Ärende

Lausunto Heikkilän Tilan sikalatoimintojen keskittämis- ja laajentamishankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta / internet-sivulla julkaistavissa oleva versio

Heikkilän Tila on toimittanut 11.10.2005 Lounais-Suomen ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaista yhteysviranomaisen lausuntoa varten ympäristövaikutusten arviointiohjelman Heikkilän Tilan sikalatoimintojen keskittämis- ja laajennushankkeesta Ruskon kunnassa.

HANKETIEDOT JA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY

Hankkeen nimi

Heikkilän Tilan sikalatoimintojen keskittämis- ja laajennushanke

Hankkeesta vastaava

Heikkilän Tila
Timo Heikkilä
Liukolantie 334
21290 RUSKO

Konsultti

Watrec Oy
FT Juhani Suvilampi
Koulukatu 13
30100 FORSSA

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen 6 §:n hankeluettelon 1) b-kohdan perusteella hankkeeseen tulee soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Yhteysviranomaisena toimii Lounais-Suomen ympäristökeskus.

YVA-menettelyssä tarkoitus on, että selvitetään ne asiat ja vaikutukset, jotka hankkeessa ja sen ympäristössä ovat merkittäviä hankkeen suunnittelun ja päätöksenteon kannalta ja joita eri tahot pitävät tärkeinä. Ympäristövaikutusten arviointiohjelman tavoitteena on esittää tiedot hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista kokonaisuutena sekä siitä, miten hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutukset selvitetään ja arvioidaan.

Yhteysviranomaisen lausunnossa tarkastellaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa asetuksessa esitettyjen arviointiohjelman sisällöllisten vaatimusten toteutumista.

Arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella hankkeesta vastaava laatii ympäristövaikutusten arviointiselostuksen. Arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto tulee liittää aikanaan lupahakemusasiakirjoihin.

Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset

Toiminta edellyttää ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan Lounais-Suomen ympäristökeskukselta. Rakennusten rakentaminen edellyttää maankäyttö- ja rakennuslain mukaista suunnittelutarveratkaisua ja rakennuslupaa Ruskon kunnan rakennusvalvontaviranomaiselta.

Hanke, sen tarkoitus ja sijainti

Heikkilän Tilan sikalatoimintojen laajennusten tavoitteena on turvata elinkeinon säilyminen kilpailukykyisenä Euroopan Unioniin liittymisen myötä kasvaneista kilpailun vaateista huolimatta. Hankkeessa pyritään ottamaan huomioon parhaan käytettävissä olevan tekniikan mukaiset ratkaisut liittyen sikaloitten tekniseen toteutukseen ja ympäristökysymyksiin. Keskeisenä tavoitteena on keskittää tilan sikatuotanto kokonaisuudessaan vuonna 2004 rakennetun emakkosikalan takana olevalle metsäalueelle ja lopettaa Hujalan kylän asutuksen läheisyydessä olevat toiminnot. Jatkotavoitteena on kehittää aluetta sikalatoimintojen kasvun turvaamiseksi.

Hanke sijoittuu Ruskon ja Maskun väliselle metsäalueelle, Ridanummen metsätien varteen. Laajennusalue on pinta-alaltaan noin 50 hehtaaria.

Laajennushankkeen 1. vaiheessa on tarkoitus rakentaa uusi 10 000 m²:n sikala nykyisen sikalan taakse Ruskon Hujalantien ja Vehmaantien välissä olevalle metsäalueelle huoltorakennuksen toiselle puolelle ja siirtää Hujalan kylän läheisyydessä toimivan lihasikalan toiminta uuteen yksikköön. Hankkeen 2. vaiheessa suunnitellaan toiminnan laajentamista rakentamalla samanlaisia sikalayksiköitä alueelle neljä lisää nykyisen sikalan taakse keskitetyksi sikalakyläksi. Hankkeen 2. vaihe edellyttää todennäköisesti kallion louhintaa rakentamispaikalla. Tarvittavat uudet lietealtaat rakennetaan joko sikalan alle tai muutoin katettuina. Osa säiliöistä toteutetaan etäsäiliöinä lietteen vastaanotto-tiloille. Liette pumpataan suurelta osin maanalaista pumppausputkea pitkin tilan talouskeskuksen lietesäiliöissä välivarastoitavaksi ja sieltä edelleen levityspelloille

kuljetettavaksi. Sikataloudessa tarvittava vesi tulee osin tilakeskuksen kaivosta ja osin kunnan vesijohtoverkosta.

Sikalatoiminnan raskas liikenne kulkee erillistä tietä Rusko-Masku valtionielle. Henkilöautoliikenne kulkee Vehmaan tiekunnan yksityistien kautta.

Hankealue sijaitsee Raisionjoen vesistöalueella. Hanke ei sijoitu tärkeälle eikä muullekaan vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella. Hankkeen sijoituspaikasta on matkaa Ruskonjokeen laskevaan ojaan noin 350 metriä ja Raision-Naantalin vesilaitoksen raakavesilähteenä käytettävään Ruskonjokeen noin 1,3 kilometriä. Sijoituspaikan kaakkoispuolella noin 1,5 km päässä sijaitsee Antintalon 1-luokan pohjavesialue.

Hankealue on maa- ja metsätalouskäytössä. Lähin asuinrakennus on yli 500 metrin päässä. Hankkeen ja häiriintyvien kohteiden välissä on peltoa ja metsää. Naapuritilan alueella toimii rakennusjätteen kierrätysyritys, joka murskaa alueella purettuja betoni-rakenteita ja hakettaa puuta.

Hanke ei liity muihin käynnissä oleviin hankkeisiin.

Vaihtoehdot

YVA:ssa tarkasteltavat vaihtoehdot ovat:

VE 0: Heikkilän tilan sikalatoiminta jatkuu nykyisellään vuonna 2004 rakennetussa 899 emakon sikalassa metsäalueella ja vuonna 1969 rakennetussa 750 lihasian sikalassa Hujalan kylän lähellä.

VE 1: Sikalatoiminta jatkuu nykyisissä paikoissa ja lisäksi rakennetaan uusi, 840 emakon sikala vuonna 2003 tulipalossa tuhoutuneen emakkosikalan paikalle Hujalan kylään.

VE 2: Sikalatoiminta keskitetään metsäalueelle vuonna 2004 rakennetun emakkosikalan taakse. Uusi 10 000 m² sikalarakennus rakennetaan metsäalueelle, em. emakkosikalan taakse. Uutta emakkosikalaa ei rakenneta vuonna 2003 tulipalossa tuhoutuneen paikalle. Vuonna 1969 rakennetun 750 lihasian sikalan toiminta Hujalan kylän lähellä lopetetaan. 2004 rakennetun 899 emakon sikala laajenee 2000 emakon ja 1000 lihasian yksiköksi, joiden tuottama lietemäärä on yhteensä 16 000 m³ vuodessa.

VE 3: Sikalatoimintoja laajennetaan keskitetyksi sikalakyläksi metsäalueelle. Tällöin toteutetaan VE 2:n mukaiset toimenpiteet ja 2000 emakon + 1000 lihasian yksiköitä toteutetaan neljä lisää, jolloin viiden yksikön tuottama lietemäärä on yhteensä 80 000 m³ vuodessa.

Arviointimenettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Arviointimenettelyä ei ole yhdistetty muiden lakien mukaisiin menettelyihin. Hankkeesta vastaava on suunnitellut ympäristölupahakemuksen vireillepanoa ympäristövaikutusten arviointiselostuksen käsittelyn yhteydessä.

Arvioitavat ympäristövaikutukset ja arviointimenetelmät

Sikalatoimintojen keskittämis- ja laajennushankkeen arvioinnissa painottuvat päästöt ilmaan, hajun leviäminen, hankkeen soveltuminen maisemaan, lannan varastointi, levitys ja kuljetus, jätteiden ja jätevesien käsittely, energian käyttö ja energiatehokkuus sekä liikenne.

Hankkeen ympäristövaikutuksia arvioidaan hankesuunnitelmien ja vaikutusalueen ympäristön nykytilasta olemassa olevan tiedon pohjalta. Arviointityö tehdään olemassa olevaan selvitykseen, menettelyn aikana tehtäviin lisäselvityksiin, kirjallisuus- ja tilastotietoihin, asiantuntijoiden vaikutusarvioihin ja arviointimenettelyssä saatuun palautteeseen perustuen. Arviointityön epävarmuustekijät ja oletukset tuodaan esille. Haitallisten vaikutusten vähentämiskeinot esitetään ja tehdään ehdotus toiminnan vaikutusten seurannasta.

Vaikutusten tarkastelualueeksi on esitetty ns. hajurenkaan perusteella kullekin tarkasteltavalle vaihtoehdolle noin 500 metrin etäisyys. Hankkeen välillisten vaikutusten alueen on esitetty ulottuvan kuntiin, joissa sijaitseville pelloille voidaan tulevaisuudessa levittää lantaa.

ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelman vireilläolosta on kuulutettu ympäristövaikutusten arviointimenetelystä annetun lain ja asetuksen mukaisesti Ruskon kunnan ilmoitustaululla. Arviointiohjelma on pidetty nähtävänä Ruskon kunnanvirastossa ja kirjastossa sekä Lounais-Suomen ympäristökeskuksessa 24.10. – 9.12.2005 välisen ajan ja siitä on pyydetty Ruskon ja Maskun kuntien ja muiden keskeisten viranomaisten lausunnot. Kuulutus arviointiohjelman nähtävänä olosta on julkaistu myös lehdissä Turun Sanomat ja Ruskolainen.

YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Lausuntoja on annettu 7 kappaletta ja mielipiteitä 86 kpl, joissa allekirjoittajina on ollut kaiken kaikkiaan 223 henkilöä. Lausunnoissa ja mielipiteissä esille on noussut keskeisimmin hankkeen aiheuttama hajuhaitta ja vaikutus asumisviihtyvyyteen, lietteen kuljetukset, raakaveden hankinta sekä vaikutusalueen laajentamistarve. Myös lisää vaihtoehtoja ja erilaisten vaikutusten arviointitarpeita on tuotu esille. Lausuntojen ja mielipiteiden tarkempi sisältö esittäjineen ilmenee tämän lausunnon liitteenä olevasta lausuntojen ja mielipiteiden lyhennelmästä. Lausunnot ja mielipiteet on 13.12.2005 lähetetty hankkeesta vastaavan käyttöön.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Arviointiohjelmassa on esitetty arviointiohjelman sisältö pääosin YVA-asetuksen 11 §:n edellyttämällä tavalla. Arviointiohjelmasta annetuissa lausunnoissa ja mielipiteissä on tuotu esiin arviointiin liittyviä täydennystarpeita, jotka on otettu huomioon jäljempänä esitetyllä tavalla.

Hankekuvaus

Arviointiohjelmassa on esitetty selkeät tiedot hankkeen sijainnista ja tarkoituksesta. Sikalatoiminta ja sen edellyttämät tilat, rakenteet ja kulkuyhteydet on pääpiirteissään kuvattu. Sikalatoiminnan sijoittuminen ja laajuus on todettu täsmällisesti. Tietoja sikalatoiminnasta, rakenteista ja teknisistä ratkaisuista on vielä tarpeen tarkentaa arviointiselostukseen vaikutusarvioinnin perusteeksi. Hankekuvaukseen tulee sisällyttää kaikki ne toiminnot, joita sikalatoimintojen keskittäminen ja laajentaminen edellyttää toteutuakseen. Sikalan toiminnasta ja ratkaisuista tulee arviointiselostukseen esittää kuvaukset, joista ilmenevät muun muassa arviointiohjelmassa esitettyyn sikalatoiminnan prosessikuvaukseen liittyen käytettävä rehumäärä ja sen varastointi, puhtaan veden tarve, jätevesien määrä ja käsittely, lämmitysjärjestelmä, polttoaineratkaisut ja energiankulutus, ilmanvaihto ja hajupäästöjen hallinta, lietteen varastointi ja käsittely aina sikalasta peltolevitykseen, kuolleiden eläinten ja muiden jätteiden käsittely sekä toimintaan liittyvä liikenne ja liikennemäärät. Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) ja ympäristön kannalta paras käytäntö (BEP) tulee ottaa huomioon hankekuvauksessa ja koko hankkeen suunnittelussa.

Hankkeen toteuttamiseen on arvioitu olevan mahdollisuus ryhtyä esitetyn aikataulun mukaan vuoden 2006 syksyllä. Aikataulu on yhteysviranomaisen käsityksen mukaan liian optimistinen. Siinä ei ole otettu huomioon hankkeen vaikutusarvioinnin ja hankkeen edellyttämien lupien käsittelyyn tarvittavaa aikaa. Hankkeen aikataulu on laadittu lähinnä vaihtoehto 2:n toteuttamista varten. Arviointiselostuksesta tulisi käydä ilmi myös arvio vaihtoehto 3:n toteuttamisaikataulusta.

Toteuttamisen edellyttämät luvat ja päätökset on pääosin esitetty. Hankkeen toteuttaminen edellyttää lisäksi laajuutensa vuoksi myös maankäyttö- ja rakennuslain mukaista suunnittelutarveratkaisua kunnan asianomaiselta viranomaiselta tai asemakaavoitusta.

Vaihtoehtojen käsittely

Hankevaihtoehdot sisältävät neljä sikalatoiminnan vaihtoehtoa, joista yksi on lain edellyttämä nollavaihtoehto. Vaihtoehdot on muodostettu tuotantomääriin perustuen ja ovat laajuudeltaan erilaisia. Vaihtoehdot sijoittuvat pääosin Heikkilän Tilan hallinnassa olevalle alueelle Ruskon ja Maskun välisellä metsäalueella.

VE 0 on hyvä lähtökohta arvioida ympäristön nykytilaa. Arviointimenettelyn aikana mielipiteissä ja lausunnoissa esille noussut vaihtoehto, jossa tilan sikalatoiminta jatkuu nykyisellään vuonna 2004 rakennetussa 899 emakon sikalassa metsäalueella ja vuonna 1969 rakennetun 750 lihasian sikalatoiminta siirretään vuonna 2004 rakennetun emakkosikalan taakse rakennettavaan n. 750 lihasian sikalaan, on ympäristön kannalta edullinen vaihtoehto. Tämä vaihtoehto tulee arvioida ns. 0+ -vaihtoehtona, ellei sen toteuttamiskelpoisuudelle ole osoitettavissa esteitä.

VE 1 on vaihtoehtona ongelmallinen sen vuoksi, että vaihtoehtoon sisältyvän, tulipalossa tuhoutuneen emakkosikalan ympäristöluvasta on jo annettu hylkäävä päätös. Vaihtoehtoa ei voida pitää toteuttamiskelpoisena siinä tapauksessa, jos kielteinen ympäristölupapäätös saa lainvoiman.

Toiminnallisesti laajimmassa vaihtoehdossa VE 3 on kysymys varsin laajamittaisesta kokonaisuudesta, jonka toteuttaminen tapahtuisi todennäköisesti vaihteittain yksikkö

tai rakennus kerrallaan. Sen vuoksi vaihtoehdon käsittelyssä on tarpeen ottaa huomioon vaihtoehdon erillisinä vaiheina lupia edellyttävät osat ja kunkin vaiheen aiheuttama kumulatiivinen vaikutus. Arvioinnin tulisi siis näyttää vaihtoehdon vaikutukset vaiheittain.

Hankkeessa on esitetty lannankäsittelyvaihtoehdoksi ainoastaan lietalannan peltolevitys. Hankkeen laajuuden vuoksi lannan käsittelylle tulee esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja, esim. lietalannan kompostointi, kiinteän aineen separointi ennen pellolle levittämistä, mikrobitoimintaan perustuva lannan käsittely, oma biokaasulaitos tai muualla tapahtuva vastaava ratkaisu. Lannan käsittelyn vaihtoehtoihin tulee ottaa mukaan myös lietteen varastoinnin keskittäminen uuden sikalan yhteyteen, mikä tarkoittaisi palaneen sikalan lietesäiliöiden käytöstä luopumista. Arviointiselostuksessa tulee esittää hankkeeseen liittyvät lannan käsittelyvaihtoehdot ja arvioida niiden ympäristövaikutukset.

Arviointimenettelyssä erilaisia vaihtoehtoja sekä sikalatoiminnan laajuuden että lannankäsittelyn suhteen on perusteltua tarkastella, jotta vaihtoehtoja voidaan vertailla niiden ympäristövaikutusten suhteen.

Vaikutukset ja niiden selvittäminen

Arviointiohjelmassa esitetty vaikutusten tarkastelualue on liian suppea. Hankkeen välittömien vaikutusten tarkastelualueella tulee laajentaa noin 1 – 2 kilometrin etäisyydelle tuotantorakennuksista. Vaikutusten tarkastelualueen laajuus muodostuu erityisesti hajun leviämisen perusteella. Hajua aiheutuu lannasta pääosin rehun valkuaisaineiden hajoamisreaktioiden vaikutuksesta, mutta myös eläinjätteen ja rehun käsittelystä. Hajun leviäminen ympäristöön on arvioitavissa leviämismallilaskelmilla, jolloin vaikutusten tarkastelualueen laajuudelle saadaan hajun esiintymistiheyden avulla konkreettista perustaa. Vaikutusten tarkastelualueen rajaukseen vaikuttavat hajun lisäksi muut vaikutustekijät kuten esim. maisema. Hankkeen vaikutusalueen rajausta tulee myös vaikutustekijöittäin tarkentaa. Välittömien vaikutusten alueen tulee käsittää ainakin ne alueet, joille toimintaa sijoittuu tai vaikutus on jatkuvaa ja konkreettisesti havaittavaa. Välillisten vaikutusten alueen tulee kattaa ne alueet, joille hankkeen vaikutukset voivat muutoin ulottua.

Vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan YVA-laissa edellytettyjä ympäristövaikutuksia. Arviointiohjelman mukaan arvioinnissa keskitytään ilmapäästöihin, hajun leviämiseen, maisemaan, lannan varastointiin, levitykseen ja kuljetukseen, jätteiden ja jätevesien käsittelyyn, energian käyttöön ja energiatehokkuuteen sekä liikenteeseen. Kun lisäksi otetaan huomioon myös arviointiohjelmassa mainittu vaikutus yhdyskuntarakenteeseen, ohjelman mukainen painotus on kohdistettu keskeisiin merkittäviin vaikutuksiin. Näiden vaikutusten selvittämiseen on myös suuressa osassa lausuntoja ja mielipiteitä esitetty täsmennys- ja lisäysvaatimuksia.

Hankkeen merkittävin ympäristövaikutus on haju. Hajun vaikutusta tulee tarkastella selvittämällä nykyisen toiminnan hajupäästöt ja hajun leviäminen ympäristöön leviämismallilaskelmien avulla. Leviämismallilaskelmien lisäksi arviointiohjelmassa esitetty, asukkaille suunnatun kyselyn sisältävä tutkimus toiminnan aiheuttamista hajuvaikutuksista ja sosiaalisista vaikutuksista on tarpeen hankkeen aiheuttaman viihtyisyyshaitan arvioimiseksi. Hajun vaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon ruokinnan ja rehun vaikutus hajupäästöissä.

Keskeistä on myös lannan käsittelyssä toimivien ja ympäristöhaittojen kannalta hallittujen vaihtoehtojen esittäminen ja niiden vaikutusten arviointi. Arviointiselostukseen on tarpeen kuvata lannan käsittelyn prosessi ja levitystekniikka sekä lainsäädännön ja maatalouden ympäristötuen vaatimukset.

Yhdyskuntarakenteellisina vaikutuksina varsinkin laajimman vaihtoehdon osalta on tarpeen tarkastella hankkeen vaikutusta Ruskon ja Maskun kuntien suunniteltuun maankäyttöön sekä seudullisella tasolla maatalouden rakennekehitykseen. Hankkeen aiheuttaman liikenteen vaikutusten selvittämisessä tulee esittää arvio toiminnassa syntyvän liikenteen laadusta, määrästä ja reiteistä Ruskon ja Maskun alueella ja tarkastella liikennettä myös maankäytön ja yhdyskuntarakenteen kannalta. Samalla tulee myös selvittää, miltä osin hankkeen aiheuttama liikenne edellyttää tiestön kantavuuden parantamista.

Hankkeen ihmisiin kohdistuvien sosiaalisten ja terveysvaikutusten selvittäminen jää arviointiohjelmassa lähes maininnan varaan. Näiden vaikutusten tarkastelusta tulee käydä ilmi erityisesti hankkeen paikallinen vaikutus ihmisten hyvinvointiin ja asumiseen.

Hankkeen vaikutusalueella on tarpeellista tehdä luontotyyppitasoinen luontoselvitys, jossa esitetään erityisesti ammoniakkipäästöille herkat luontokohteet. Myös ammoniakkipäästöjen vaikutuksia metsätalouteen tulee käsitellä arviointiselostuksessa.

Hankkeen vedenottotarve kunnan vesijohtoverkosta tulee esittää ja arvioida sen merkitys kunnan vedenottamon veden riittävyteen kunnassa.

Hankkeen vaikutus alueen kulttuurihistoriallisiin arvoihin tulee selvittää vaikutusalueella ja vähintään hankkeen rakentamisalueella tulee tehdä arkeologinen inventointi esihistoriallisten muinaisjäännösten selvittämiseksi.

Sikalatoiminnan vaikutus alueen melutilanteeseen tulee selvittää. Myös laajimman vaihtoehdon edellyttämän louhinnan meluvaikutus tulee esittää.

Hankkeen vaikutus alueen virkistyskäyttöön mm. Kuhankuonon retkeilyreitistön osalta tulee selvittää.

Haitallisten vaikutusten vähentämiskeinojen osalta tulee esittää parhaaseen käytökelpoiseen tekniikkaan perustuvia ratkaisuja, kuten esim. ilmastointiin asennettavissa puhdistusmenetelmissä ammoniakkipesuri ja lannanlevitystekniikassa sijoittavat lievevaunut.

Arviointiselostusta laadittaessa tulee ottaa huomioon, että selvitettävät vaikutukset esitetään siten, että esille nousseisiin keskeisiin kysymyksiin on arviointiselostuksesta löydettävissä vastaus. Vaikutusten merkittävyyttä koskeva arvio on tärkeä esittää myös silloin, kun jotakin vaikutusta ei ole katsottu merkittäväksi.

Osallistuminen

Arviointimenettelyssä on keskeistä osallistuminen ja sen avulla saatavan palautteen huomioon ottaminen sekä hankkeen ympäristövaikutusten riittävä selvittäminen. Arvioinnissa on sidosryhmille varattu riittävä mahdollisuus ilmaista mielipiteensä ja antaa lausuntonsa hankkeesta. Hankkeesta tiedottamisen ja vuorovaikutuksen painopiste on hankkeen sijaintiin liittyen erityisesti Ruskolla ja Maskussa. Hankkeessa laadit-

tavan arviointiselostuksen riittävään saatavilla oloon ja toimittamiseen intressitahoille sekä tiedottamiseen hankkeelle avattavilla omilla internetsivuilla tulee hankkeen eteenpäin viemisessä kiinnittää huomiota.

Raportointi

Arviointiohjelma on rakenteeltaan selkeä. Siinä on kuvattu lyhyesti hanke ja selvitetävät vaikutukset. Arviointiselostuksen raportoinnissa tulee ottaa huomioon edellä arviointia koskevat sisällölliset täydentämistarpeet ja huolehtia myös selkeästä esitystavasta ja tiedon esittämisestä havainnollisesti karttamateriaaliin perustuen.

Yhteenveto ja ohjeet jatkotyöhön

Edellä esitetyllä tavalla täsmennettynä arviointiohjelma kattaa keskeisimmät YVA-menettelyssä selvittävät sekä lausunnoissa esille tulleet asiat. Esitettyjen selvitysten hankkiminen on hankkeesta vastaavan tehtävä. Arvioinnin aikana tulee tarpeen mukaan pitää yhteyttä YVA-menettelyssä mukana oleviin asiantuntijaviranomaisiin. Arviointityön aikataulua tulee tarkistaa niin, että tarvittaville selvityksille on käytettävissä selvityksen kannalta riittävä aika.

LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Menettelyn aikana saadut alkuperäiset lausunnot ja mielipiteet säilytetään Lounais-Suomen ympäristökeskuksen arkistossa. Yhteysviranomaisen lausunto lähetetään tiedoksi lausunnonantajille ja yhteystietonsa ilmoittaneille mielipiteen esittäjille.

Yhteysviranomaisen lausunto on nähtävänä 18.1.2006 alkaen ympäristöhallinnon www-sivuilla osoitteessa <http://www.ymparisto.fi/los> > ympäristönsuojelu > ympäristövaikutusten arviointi ja virka-aikana yhden kuukauden ajan seuraavissa paikoissa:

Ruskon kunnanvirasto, Vanhatie 5 Rusko
Ruskon kirjasto, Vanhatie 4 Rusko

Ympäristökeskuksen johtaja

Risto Timonen

Ylitarkastaja

Seija Savo

LIITTEET

1. Luettelo lausunnonantajista ja mielipiteen esittäjistä
2. Lyhennelmä lausunnoista ja mielipiteistä
3. Suoritemaksun määräytyminen ja sitä koskeva oikaisuvaatimusosoitus

Suoritemaksu **3910 €**

Jakelu Heikkilän Tila suoritemaksua vastaan

Tiedoksi

Alueelliset ympäristökeskukset
Lausunnon antajat
Mielipiteen esittäjät
Lounais-Suomen metsäkeskus
Länsi-Suomen ympäristölupavirasto
Maa- ja metsätalousministeriö
Suomen ympäristökeskus
Turun tiepiiri
Ympäristökeskus/osastot
Ympäristöministeriö

LIITE 1

Luettelo lausunnonantajista ja mielipiteen esittäjistä

LAUSUNNON ANTAJAT

Länsi-Suomen lääninhallitus
Maskun kunta
Museovirasto

Ruskon kunta
Turun maakuntamuseo
Varsinais-Suomen Liitto
Varsinais-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus

MIELIPITEEN ESITTÄJÄT

A1 – Ö1
A2 – Ö2

A3 – Ö3
A4 – U4

LYHENNELMÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

LIITE 2

Lausunnot

Länsi-Suomen lääninhallitus käsittelee lausunnossaan terveydellisten ja sosiaalisten vaikutusten arviointia kyseisessä hankkeessa. Arviointiohjelmaa laadittaessa olisi pitänyt kerätä tietoja alueen asutuksesta ja kuvata ihmisten elinoloja ja viihtyvyystekijöitä alueella. Arviointiohjelma olisi pitänyt laatia siten, että siitä olisi ilmennyt miten terveydelliset ja sosiaaliset vaikutukset aiotaan tunnistaa ja arvioida ja mitä sosiaalisia vaikutuksia tullaan tarkastelemaan selostuksessa. Ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen vaikuttavien tekijöiden selvittämisen menetelmiä ei ole esitetty eikä arvioitavissa vaikutuksissa ei ole mainintaa melusta. Arviointiohjelma on yleisluontoinen eikä siitä saa kuvaa siitä, miten arviointi tehdään tai miten toiminta voitaisiin eri vaihtoehtoisissa järjestää. Esimerkiksi lannan käsittelystä ei saa kuvaa siitä, minne 16 000 m³:n tai 80 000 m³:n lietemäärät päätyvät (peltoille, biokaasulaitokseen). Sosiaalisten vaikutusten arviointia varten lääninhallitus suosittelee tutustumista sosiaalisia vaikutuksia käsitteleviin julkaisuihin. Hyvää tietoa suunnittelua varten on saatavissa internetin sivuilta.

Maskun kunnanhallituksen mielestä arviointiohjelmassa tulee olla jo esitetyn lisäksi mukana hankkeen vaikutusten arvioiminen laitoksen läheisyydessä Maskun kunnan puolella sijaitsevaan asutukseen. Olemassa olevat asemakaava-alueet ja Maskun kunnan maankäytönsuunnittelu lähialueilla tulee ottaa myös huomioon arviointiohjelmassa samoin toiminnasta aiheutuva liikenne ja sen päästöt Ruskontiellä. Lisäksi kunnanhallitus päätti esittää välittömien vaikutusten aluerajaukseksi 2 km.

Museovirasto toteaa lausunnossaan, että suunnitellun sikala-alueen itäreunassa olevasta hiekkakuopasta otetusta hiekasta lienee peräisin läheltä metsätieltä 1980-luvun alussa löytynyt kivikirves. Turun maakuntamuseon tuolloin tekemässä tarkastuksessa kiinteää muinaisjäännöstä ei havaittu, mutta on todennäköistä, että laajalla hankealueella on toistaiseksi paikantamattomia esihistoriallisia muinaisjäännöksiä. Hankkeen toteuttaminen edellyttää tarkempia arkeologisia selvityksiä.

Ruskon kunnanhallitus toteaa lausunnossaan, että hankkeen aikataulu on laadittu siten, ettei YVA-ohjelmalla ja –selvityksellä ei ole todellista merkitystä, koska ympäristölupahakemus on tarkoitus laittaa vireille huomattavasti ennen selvityksen valmistumista. Kunnanhallituksen mielestä ympäristölupahakemus voidaan jättää vasta selvityksen valmistumisen jälkeen, koska ympäristölupahakemuksessa on huomioitava edellä mainittujen selvitysten perusteella tulleet näkökulmat asiaan. Arviointiohjelma on puutteellinen, koska siinä ei ole mukana vaihtoehtoa, jossa toiminta nykyisessä laajuudessa keskitettäisiin nykyisen sikalan taakse Hujalantien ja Vehmaantien väliselle metsäalueelle. Kunnanhallitus pitää tärkeänä, että nykyisen toiminnan keskittäminen, mukaan lukien lietteen varastointi, selvitetään myös samassa yhteydessä, koska se on hyvin varteenotettava vaihtoehto toimintojen järkevään toteuttamiseen mahdollisimman pienin ympäristövaikutuksin. Lisäksi ohjelmassa pitäisi selvittää myös lietteen hyödyntäminen sekä hajuhaittojen todellinen poistaminen hyödyntäen käytössä olevia ja toimivia järjestelmiä. Ympäristövaikutusten arviointiohjelman tulisi olla

konkreettisempi. Erityisesti pitäisi tarkemmin kuvata, miten selvitetään ja estetään hajuhaitat (mm. varsinaisen sikalan toiminnassa, sekä lietteen levityksen ja kuljetuksen aikana), lietteen kuljetuksen vaikutukset liikennejärjestelyihin sekä muihin Varsinais-Suomen kuntiin suunniteltujen lietteen levitysten vaikutukset kohdealueiden ympäristön tilaan. Arviointimenettelyssä tulee selvittää veden riittävyys ja hankintatapa hanketta silmällä pitäen. Hankkeen välittömien vaikutusten arviointi on tehtävä kilometrin säteellä sikalasta ohjelmassa esitetyn 500 metrin sijaan.

Turun maakuntamuseo toteaa, että ohjelman mukaisesti arvioitavista ympäristövaikutuksista puuttuu vaikutusten arviointi alueen kulttuuriperintöön eli muinaismuistoihin ja rakennettuun ympäristöön. Ruskon kunnassa on suoritettu rakennuskannan inventointi. Alueen muinaisjäännöstilanne vaatii selvittämistä. Alueelta on löydetty 1980-luvulla kivikautinen vasarakirves ja Maskun puolella oleva Kajamon linnavuori on vain puolen kilometrin päässä alueesta. Ruskon luoteisosan samankaltaisilta metsävyöhykkeiltä tunnetaan muutama kivikauden asuinpaikka. Arviointi vaatii tarkennusta kulttuuriperintöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnin osalta.

Varsinais-Suomen liitto toteaa, että Heikkilän tilan sikalatoimintojen keskittämis- ja laajennushanke sijoituu alueelle, joka on vahvistettu maakuntakaavaan M-merkinnällä (maa- ja metsätalousvaltainen alue). Suunnittelumääräyksenä maakuntakaavan M-alueille on annettu mm. että olemassa olevien alueiden täydennykseksi ja laajennukseksi voidaan kuntakaavoituksella vähäisessä määrin osoittaa myös uutta pysyvää asuimista ja muita toimintoja, jotka eivät aiheuta ympäristöhaittoja. Ruskon kunnan vahvistetussa yleiskaavassa kyseinen kohta on merkitty vastaavalla tavalla M-alueeksi ja osittain EO-alueeksi mahdollista maa-aineksen ottoa varten. EO-merkintä perustuu Varsinais-Suomen seutukaavaliiton vuonna 1982 laatimaan kiviainesten käyttöselvitykseen. Asemakaavaa ko. alueella ei ole.

Laadittu YVA-ohjelma täyttää laissa ja asetuksessa annetut asiasisältöä ja tarkastelukohteita koskevat vaatimukset. Ohjelman pohjalta laadittavassa YVA-selostuksessa tulee erityisesti keskittyä arvioimaan sikalatoiminnasta aiheutuvia haitallisia päästöjä ilmaan, maahan sekä vesiin ja esittää riittävän tarkasti keinot sekä menettelyt haitallisten vaikutusten eliminoinniseksi ja vähentämiseksi. Toiminnan vaikutukset ympäröivään maankäyttöön tulee selvittää sekä seurannasta ja valvonnasta tulee YVA-selostuksessa esittää yksityiskohtainen tarkkailuohjelma.

Varsinais-Suomen TE-keskus pitää hanketta merkittävänä. Vaihtoehtoista laajin on suomalaisessa maatalouden mittakaavassa poikkeuksellisen laaja. Emakoiden määrä on 21 % Varsinais-Suomen koko emakkomäärästä vuonna 2004 ja vastaavasti yli 5 % koko maan emakkomäärästä. Suunnitteilla oleva yksikkö on poikkeuksellista kokoluokkaa myös kansallisen maatalouden tukipolitiikan näkökulmasta. On oletettavaa, että esitetyn kokoluokan hankkeet aiheuttavat maataloushallinnossa selvitystarpeen siitä, miten tukijärjestelmät huomioivat tai jättävät huomioimatta tällaisen tilanteen.

TE-keskus katsoo, että arviointiohjelma voisi olla sisällöltään laadukkaampi. Ympäristövaikutuksien arviointia ohjelmoitaessa on varmistettava, että myös kotieläinten terveyteen ja tartuntatauteihin, hajuhaittoihin ja alueidenkäytön kuntarajat ylittävään maankäytön suunnitteluun, maaperään ja vesistöihin sekä liikenteeseen kohdistuviin vaikutuksiin kiinnitetään riittävästi huomiota yhteistyössä vastaavien sektoriviranomaisten kanssa. Hankkeella on erityistä merkitystä YVA-menettelyn piiriin tulevan maatalouden tuotantoyksikön uuden mittakaavan ennakkotapauksena. Hankkeen aikataulu on epärealistinen ja herättää kysymyksen, voidaanko hankkeen toteuttamiseksi ennakoida ratkaisuja ilman YVA-prosessissa saatavaa tietoa.

Hankkeen vaihtoehtoista ympäristövaikutuksiltaan merkittävimmälle vaihtoehdolle, 10 000 emakon yksikölle, ei ole esitetty vaihtoehtona tutkittavaksi muita sijoituspaikkoja. Vaihtoehtona voisi käsitellä viiden tai kymmenen erillisen suuryksikön sijoittamista eri puolille maakuntaa. TE-keskus pitää ongelmallisena sitä, että samaan YVA-menettelyyn on asetettu vaihtoehtoiksi jo YVA-menettelyn piiriin kuuluva 2000 emakon yksikkö ja toisaalta viisinkertainen yksikkökoko. Olisi hyvä pohtia pitäisikö arviointiohjelma laatia erikseen sekä 2000 että 10 000 emakon hankkeelle.

TE-keskus pitää välittömien vaikutusten rajausta suppeana. Puutteelliseksi jää kuntatason ja lähiseudun tarkastelu. Esitetyn eläinmäärän mukainen ympäristölupiin edellytetty levityspinta-ala vastaa TE-keskuksen arvion mukaan Ruskon ja Vahdon kuntien koko peltopinta-alaa. Tällä hetkellä missään varsinaissuomalaisessa kunnassa ei ole kotieläintaloutta yli säädösten edellyttämän levitysalakapasiteetin. Toisaalta TE-keskus pitää välillisten vaikutusten vaikutusalueen rajausta ylimitoitettuna. Välittömien vaikutusten alueen tulisi kattaa muutama lähikunta ja välillisten vaikutusten alueen ns. vapaan lannanlevitysalan eri vaihtoehtojilla. Arviointiohjelmasta puuttuvat lietteen käsittelyvaihtoehdot.

Arviointiohjelman tulee sisältää tarkempi kuvaus tehtävistä arvioinneista. Monet arviointikohteet jäävät ohjelmassa maininnan tasolle. TE-keskus katsoo ohjelmasta puuttuvan mainintoinakin liikenteen eri tyypit, määrät ja ajanjaksot, ilmaston osatekijät ja eri sijoitusvaihtoehtojen maisemallisten vaikutusten tarkempi erittely sekä tiedot hakijan hallintasuhteesta lähes 4000 peltotehtaan levitysalalle. Arviointiohjelmasta puuttuu myös paikkakunnan ja seutukunnan tasoinen tarkastelu hankkeen vaikutuksista maatalouden rakennkehitykseen ja karjatalouden laajentumisedellytyksiin paikkakunnalla. Tarkastelu on puutteellinen siltä osin kun käsitellään hankkeen yhteisvaikutusta alueen muun kotieläintalouden kanssa, samoin onnettomuusriskien osalta sekä tiiviin asutuksen ja muu maankäytön suhteen.

TE-keskus esittää, että hankkeen suuruuden ja poikkeuksellisuuden vuoksi menettelyssä tulisi pyytää maa- ja metsätalousministeriön lausunto.

Lisäksi TE-keskus huomauttaa, että suunnitellun hankkeen suuruisia tuotantoyksiköitä toimii eteläisemmissä Euroopan suurissa maatalousmaissa. Ilmastolliset ja vesistölliset erityisolosuhteet sekä peltomaan suhteellisen vähäinen osuus Suomessa vähentävät kuitenkin kansainvälisen vertailun painoarvoa.

Mielipiteet

A1 edellyttää, että ilmanlaadun huononeminen ja hajuhaitat tulee selvittää perusteellisesti sekä Ruskolla että 26 ympäristökunnassa, joihin lietettä on tarkoitus levittää. Pohjavesien riittävyys ja mahdollisen saastumisen seuraukset, toimenpiteet ja kustannukset on selvitettävä. Maaperän kuormittumiseen ja liikennemäärien kasvuun liittyvät riskit ja uhat tulee arvioida etukäteen. Hän edellyttää myös, että laajamittaisen teollisen sikalatoiminnan vaikutukset sekä Ruskon että ympäristökuntien imagoon sekä kiinteistöjen arvon alenemiseen tulee selvittää mielipidemittauksilla koko Varsinais-Suomen alueella. Ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen liittyen tulee käsitellä, millä tavalla suursikalahanke tukee Ruskon kunnan ja Turun seutukunnan strategiaa vetovoimaisena ja viihtyisänä asuinseutuna, mitkä ovat alue- ja elinkeinopoliittiset vaikutukset muiden maaseutuyrittäjien ja sianlihan tuottajien kannalta ja mitkä ovat tuottajien, kuluttajien sekä ympäristön asukkaiden näkemykset tai kokemukset muualla Euroopassa. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös vaihtoehtoiset sianlihan tuotannon mahdollisuudet ja markkinat, kuten luomukasvatus ja villisikojen kasvatus, jotka soveltuvat paremmin pienen kunnan ja tiheään asutun seutukunnan alueelle. Arviointityössä on myös huomioitava tehotuotannon vaikutukset eläinten inhimilliseen kohteluun ja hyvinvointiin.

B1 on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1.

C1 on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ja B1.

D1 on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1, B1 ja C1.

E1 ja F1 ovat huolissaan, mitä tapahtuu pohjavedelle ja oman porakaivon juomaveden laadulle hankkeen läheisyydessä. Lietteen levittäminen saastuttaa vesistöjä sekä aiheuttaa hajuhaittaa. He epäilevät, että 500 metrin vaikutusalue on alimitoitettu etenkin laajennuksen II-vaiheen suhteen. Kyseinen laajennus tulisi myös suhteellisen lähelle Maskun kunnan rajaa ja Masku tulisi ottaa huomioon haittavaikutusten arvioinnissa. Arviointiohjelmassa on mainittu, että ”laajennus tapahtuu asutuksesta pois päin”. Tämä ei pidä paikkaansa muutoin kuin Hujalan kylän suhteen. Laajennus itse asiassa kulkee Vehmaantien suuntaisena viukuttaen kaikkiin sen asukkaisiin. Arviointiohjelmasta ei selviä, minkä verran hanke aiheuttaa melua ja liikennettä. Liikenne kasvaa, mutta mitä kautta se järjestetään ja onko lasten turvallisuus otettu huomioon? Laajennuksen vaihe II:n alle jää osa Raision-Kuhankuonon retkeilyreitistöstä. Onko tämä huomioitu hankkeessa? Alueella on tärkeä merkitys sekä Ruskon että Maskun virkistysalueena. Lisäksi Varsinais-Suomen seutukaavaliitto on vuonna 1982 laatimassaan kiviainesten käyttöselvityksessä todennut alueella olevan ”Ruskon-, Maskun- ja Raision seudun pääasialliset ja ensisijaiset kalliot”. Hajuhaitat vaikuttavat asukkaiden viihtyvyyteen, kiinteistöjen arvo laskee myös pohjaveden laadun laskiessa. Sikalahanke on ristiriidassa

Ruskon kunnan tavoitteen kanssa panostaa lapsiperheiden viihtyvyyteen. Koko Ruskon kunnan leimautuminen ”sikalakyläksi” laskee kunnan arvostusta sekä tulevien, että nykyisten veronmaksajien mielissä. Muuttoliike siis kääntyy kunnasta pois päin. Tarve elinkeinon säilyttämiseen ja uuden sikalan rakentamisen palaneen tilalle on ymmärrettävää, mutta ei näin suuren mittakaavan laajennushanke.

G1 ja H1 ovat esittäneet samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym. He katsovat myös, että Suomessa on vielä erämaita. Tämänlaatuinen tuotanto ei sovi pohjavesialueelle eikä näin lähelle kaupunkia.

I1 ja J1 ovat esittäneet samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

K1 katsoo, että suunnitellun sikalan sijainti lähellä Maskua ja Humikkalan asuntoaluetta sekä juuri parhailaan markkinoitavaa Piiksvuoren uutta asuntoaluetta edellyttää, että Maskun kuntaa kuullaan hankkeen johdosta. Mikäli kuulemista ei tapahdu ja sikala hajuhaittoineen toteutuu, saattaa sillä olla erittäin suuri merkitys sekä yksittäisten kiinteistönomistajien että koko kunnan kannalta.

L1 on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

M1 on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

N1 ja O1 toteavat, että olemassa olevat sikalat haisevat erittäin paljon. Lantasäiliö keskellä kylää haisee ja katteet puuttuvat. Pohjavesialueet ovat lähellä. Kunnan vesi ei riitä asukkaille ja on jouduttu säännöstelemään veden käyttöä mm. matonpesupaikoilla. Rekka- ja traktorautoliikenne on lisääntynyt kapealla tiellä kylän läpi. Lietteen kuljetus sotkee nyt jo tiet, jalankulkijat ja pyöräilijät. Sikakylän toteutuessa tielle ei mahdu henkilöautoillakaan. Lähimpiin asuntoihin on matkaa noin 400 metriä, mutta haju kulkeutuu paljon kauemmas.

P1, Q1 ja R1 ovat sitä mieltä, että hankkeen sijoittaminen tulee vaikuttamaan negatiivisesti kunnan imagoon ja asuntojen arvonlasku tulee olemaan ilmeinen, jos hanke etenee teollisen sikatuotannon suuntaan. Hanke tulee vaikuttamaan luonnonolojen muuttumiseen mm. maaperän kuormittumisena. Pohjavesien laatua ja riittävyys vaarantuvat, pohjavesien saastuminen huolestuttaa. Ilmanlaatu tulee kärsimään. Liikenteellinen ongelma tulee olemaan myös mittava suuren jätemäärän kuljetuksen myötä, myös riskit kuljetuksen osalta kasvavat. Jo nykyisestä sikalasta on huomattavia hajuhaittoja aina Maskussa saakka. Sikalalaajennus ei ole kannatettavaa.

S1:n mielestä sikalan suuruus on tyrmistyttävä ja kysymys on tehtailusta eikä sikalatoiminnasta. Vaikka Rusko on ollut perinteisesti maatalouspitäjä, niin toiminta on pysynyt järkevissä mittasuhteissa. Hajuhaitat ovat olleet jo aikaisemminkin karneat, kun sianlantaa levitettiin pelloille. Mihin saadaan 15 000 sian jätökset? Ennenkin on luvattu tehdä kaikki hajuhaittojen parantamiseksi, mutta ei ole onnistuttu, joten on turha luvata sitä nytkään noin suurien lantamäärien kohdalla. Sikala ei ole kaukana asutuksesta, vaikka se on metsän keskellä. Hajuhaitat tulevat tuulen mukana kohti Ruskon keskustaa.

T1 on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

U1 ja V1 toteavat, että hankkeen sijoittaminen kasvavaan kuntaan tulee vaikuttamaan negatiivisesti kunnan imagoon ja laskee asuntojen arvoa. Ilmanlaatu tulee kärsimään näin suuren mittakaavan omaavan teollisen sikatuotannon myötä. Pohjavesien laatu ja riittävyys vaarantuvat.

W1 on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

X1 on tuonut esille samoja asioita kuin edellä P1, Q1 ja R1. Hän toteaa myös, että lietteen levitysalaksi ovat alustavasti arvioitu 26 kunnan aluetta, Useat kunnat Ruskon lailla ottavat raakavetensä luonnon omista lähteistä. Lietteen levitys hankkeen mittakaavassa lisää vesistöjen kuormitusta. Kaikkia osallisia ei ole kuultu asiassa ja asia on tältä osin huonosti valmisteltu.

Y1:n mielestä suursikalan paikka ei ole taajamassa. Kunnassa olevien asuntojen arvo laskee. Lietteen haju aiheuttaa kasvavassa nuorisossa allergista altistusta. Eläinsuojien ilmastointi aiheuttaa meluhaittoja ja pois-toilmassa on lietteen haju, mikä leviää laajalle alueelle tuulen alapuolella. Lietteen pumppaaminen keskelle Hujalan kylää on järkyttävää, koska se haetaan siitä autoilla ja traktoreilla ja viedään yleisiä teitä myöten kauaksikin säiliöiltä. Metsäsikalan säiliöistä kuljetetaan lietettä, myös yleisiä teitä myöten asutus- alueiden kautta laajalti 26 kunnan alueelle. Kuolleita eläimiä on paljon, suuri tautivaaran mahdollisuus ympäristössä

on olemassa. Porsastuotannossa on Suomessa tällä hetkellä runsas ylitarjonta. Tarkoitus on ilmeisesti pudottaa pienet sikalat pois kuvioista, jolloin valtavat teollisuussikalat olisivat toiminnassa.

Z1 ja A1 ovat esittäneet samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

A1:n mielestä suurin ongelma on 80000 tonnin sontamäärän kuljetus ja levitys. Tämä tarkoittaa n. 1500 täysperärekka-autoa vuodessa. Rekat joutuvat kulkemaan Hujalan kylän tai Maskun Rivieran läpi pieniä kyläiteitä pitkin, mitä ei ilman suurta riskiä onnistuta tekemään. Toinen ongelma on vesi, jonka hankinnassa Ruskon kunta joutuu mahdolloman ja kalliin tehtävän eteen veden laadun ja riittävyyden suhteen. Kunta ei hyödy millään tavoin koko asiasta, vaan päinvastoin. Hajuhaitat voidaan ehkä hoitaa jollakin uudella teknologialla, mutta sonta pitää kuljettaa kumipyörillä aina. Näiden seikkojen aiheuttamat ongelmat ovat pysyviä eikä niitä voida sivuttaa millään tavoin.

Ö1 on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

A2 ei hyväksy teollista suursikalaa asutuskeskuksen läheisyyteen. Lietelannan levittämisestä syntyvä haju haittaa tuhansia ihmisiä. Lietteen haju jää pyykkeihin ja tulee niiden mukana sisälle. Ruskolla on hyvä pohjavesi, jonka puhtaana säilymistä ei pystytä takaamaan. Ruskolle rakennetut asunnot menettävät arvoaan, kun kukaan ei uskalla muuttaa pahanhajuiseen pitäjään. Kun päätöksiä tehdään, kannattaa miettiä, pystyisikö itse asumaan sikalan ja lietteen hajussa.

B2 ja C2 ovat esittäneet samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

D2 ja 10 muuta henkilöä ovat esittäneet samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

E2 vastustaa kaikkia sikalatoiminnan laajennushankkeita. Hän asuu palaneen sikalan paikalta 400 metrin päässä ja nykyisestä lihasikalasta 500 metrin päässä. Lähes neljäkymmenen vuoden aikana on aina haissut ja haisee edelleen. Hujalan kylän asukkaat ovat valittaneet väsymykseen saakka sikalan hajuhaitoista ja rottaongelmasta. Mitään parannuksia tilanteeseen ei ole tullut. Hän kysyy, miten voidaan edes ajatella laajennuslupien myöntämistä yrittäjälle, joka ei ole suoriutunut aiemmista velvoitteistaan ja on toiminnallaan pilannut monen ihmisen elämää vuosikausia välinpitämättömyydellään ja rahanahneudellaan? Lietekuljetusten lisääntyminen kapeilla kyläteillä aiheuttaa vaaratilanteita. Tiet ovat levityksen aikana likaiset. Uusi sikala haisee jo nyt puhumattakaan tilanteesta muutaman vuoden kuluttua. Hanke aiheuttaa huolta hyvästä veden laadusta ja riittävyydestä sekä pohjavesien puhtaudesta. Hän toivoo asukkaiden kannalta myönteistä ratkaisua, jotta Hujalan kylässä voitaisiin elää normaalia arkielämää ilman hajuhaittoja, rottia ja lieterallia.

F2 ja G2 vastustavat kaikkia sikalatoiminnan laajennushankkeita. He asuvat 900 metrin etäisyydellä nykyisestä emakkosikalasta ja ilmoittavat sikalatoiminnan hajuhaitan olevan ajoittain pistävä ja kuvottava lietteen levityksen aikaisesta haitasta puhumattakaan, vaikka heidän asuntonsa ja sikalan välillä on metsää. He kritisoivat hajuhaitasta tehtyä kyselyä sen loma-ajankohtaan sijoittumisen vuoksi ja katsovat, että paras tapa olisi kysellä haitoista lähietäisyydellä asuvilta virallisen tahon puolelta. Lietekuljetukset raskaalla lietevaunulla ovat vaurioittaneet Vehmaan yksityistien perustuksia ja päällysteitä. Tien varrella asuvat joutuvat osallistumaan tahattomasti tien ylläpitokustannuksiin, kun tie muuten kestäisi normaalia liikennettä vuosia. Lietevaunun ajo kapealla ja mutkaisella Hujala-Liukola tiellä tuo vaaratilanteita tiellä liikkuville koululaisille ja ulkoilijoille. Lietekuljetusten aikana lietettä valuu tielle ja tulee levityksen jälkeen renkaiden mukana tielle, josta se kulkeutuu autojen ja polkupyörien renkaissa sekä kengissä pihoille ja sisätiloihin. Irtoliete lentää pyöräilijän vaatteisiin ja edellyttää välitöntä pesu. Autoja joudutaan pesemään ylimääräisesti lietteen vuoksi. Lietevaunua ei pestä eikä tien puhtaudesta huolehdita. Kunnan virkamiehet eivät ole näihin epäkohtiin puuttuneet. Hankkeen suuri vedenkulutus aiheuttaa jo nykyisellään Vehmaantien talouksissa vesijohtoverkon paineen alentumista. Ruskon kuntaa ei voida velvoittaa hankkimaan vettä muualta. Sikalakylähanke kuormittaisi kohtuuttomasti tiestön lisäksi myös ilmakehää. Päästöjen vaikutus paikalliseen ilmastoon ja rekkaliikenteen päästöjen osuus tulee selvittää. Vuosien kuluessa sikalarakennukset haisevat entistä enemmän. Hujalan kylässä lihasikala on aiheuttanut kohtuutonta kärsimystä asukkaille ja vehmaantien varrelle rottaongelman. Uudet rakennukset sijoittuvat pois päin Ruskon asutuksesta, mutta lähemmäs Maskun Humikkalan asuinalueetta, joka on laajenemassa sikalakylään päin. He kysyvät, ovatko Maskun kunnan asukkaat tietoisia hankkeesta? Teollinen sikatalous ei kuulu Ruskon ja Maskun keskipisteeseen. Jättsikalatoiminta laskee kiinteistön arvoa. He katsovat, että osa kantaaottavista kuntalaisista on vaimennettu eri asian

yhteydessä kirjallisella lupauksella olla esittämättä eriävää mielipidettä tulevista sikalahankkeista ja pitävät sitä kiristysenä.

H2 on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

I2 on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

J2 ja K2 ovat esittäneet samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

L2 vastustaa tehdasmaisia sikaloita ja on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

M2 ja N2 ovat esittäneet samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

O2 on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym. Lisäksi hän on sitä mieltä, että mitään suursikalahanketta ei saa toteuttaa, sillä se pilaisi veden, maan ja ilman. Paikkakunnan ihmisten elinolosuhteet huonontuisivat huomattavasti.

P2 on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

R2 pitää uuden sikalan ja pellon välissä olevaa maavallia hyvänä näkösuojana ja hajuja ylöspäin ohjaavana. Maavalli on keskeneräinen ja liian matala, kun maa on painunut. Valliin jää aukko Vehmaantielle päin ja vallista puuttuvat istutukset ja puusto. Vehmaantien liikenne on merkittävästi vähentynyt vanhojen lietesäiliöiden käytöllä. Lihasikalan siirto vanhasta paikasta on hyvä asia, mutta laajentaminen lähelle asutusta on kyseenalaista. Lihasikalan haju on emakkosikalaan verrattuna moninkertainen. Hajuhaitat, karpäset ja rotat alentavat kiinteistön arvoa huomattavasti.

S2 on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

T2 on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym. ja todennut, ettei hyväksy teollista ympäristön saastuttamista.

U2 ja V2 ovat esittäneet samansisältöisen mielipiteen kuin edellä P1, Q1 ja R1 ja X1. Jos heillä olisi ollut tietoa hankkeesta 2002-2005, nykyiseen paikkaan ei olisi rakennettu taloa.

W2 toteaa kantanaan, että ennen lupakäsittelyä tulee ympäristövaikutusten arviointi olla kattavaa ja kaikki eri ympäristölliset, terveydelliset, taloudelliset ja viihtyisyyteen vaikuttavat osatekijät huomioitava. Arvioinnissa tulee selvittää arviointiohjelman lisäksi vaikutukset vähintään 2000 metrin säteellä suunnitellusta toiminnasta. Välittömien vaikutusten tarkastelualueella tulee laajentaa. Lietteen levittämisen vaikutus ei ole välillistä, levityspellot ulottuvat useiden kymmenien kilometrien säteelle toiminnasta. Suunnitelmasta ei riittävän hyvin käy selville se, miten hajuhaittojen leviämistä aiotaan teknisesti ja luotettavasti selvittää. Lietteen eri käsittelyvaihtoehdot ja niiden ympäristövaikutukset niin terveydelle, viihtyisyydelle ja liikenteellisesti on jo YVA-vaiheessa selvitettävä tarkkaan. Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee ehdottomasti huomioida toiminnan vaikutukset myös valtion tiehen, jonka kapasiteetti ja kunto ei nähdäksemme nykyisellään kestä liikenteen, erityisesti raskaan liikenteen merkittävää lisäystä. Hankkeen kokonaistaloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset paitsi itse Heikkilän tilan osalta, myös välittömien vaikutusten piirissä olevien asukkaiden kohdalta tulee selvittää, kuten asuntojen arvon lasku, viihtyisyyden lasku ja vaikutus elämän laatuun.

X2 vastustaa suursikalahanketta ja toivoo hankkeen jäävän suunniteltua pienemmäksi. Hajuhaitta on jo valtava keväisin ja syksyisin, kun suuria määriä lantaa ajetaan pelloille. Lähipitäjätkin ovat saaneet osansa haitoista. Pohjavesialue on lähellä ja alueella on asukkaiden kaivoja, sillä kaikki eivät ole kunnan viemäriverkostossa. Lanta valuu pohjavesiinkin sadeveden mukana. Kunnan suunnitelmat lisätä asutusta kärsivät, kukaan ei tule sianhajun keskelle. Etäisyys suunniteltuihin asuinalueisiin on vain pari kilometriä. Suursikalahanke edellyttää mahdollisesti ulkomailta tulevaa työvoimaa, joka pitää sijoittaa asumaan.

Y2 ja Z2 katsovat, että hankkeen sijoittaminen tulee vaikuttamaan negatiivisesti kunnan imagoon ja asuntojen arvonlasku tulee olemaan ilmeinen, jos hanke etenee teollisen sikatuotannon suuntaan. Hanke tulee vaikuttamaan luonnonolojen muuttumiseen mm. maaperän kuormittumisena. Pohjavesien laatua ja riittävyys vaarantuvat. Ilmanlaatu tulee kärsimään. Liikenteellinen ongelma tulee olemaan myös mittava suuren

jättemäärän kuljetuksen myötä, myös riskit kuljetuksen osalta kasvavat. Ongelmat eivät pysähdy kunnan rajalle. Liikenneturvallisuus heikkenee, alueella ei ole kevyen liikenteen väyliä. Hankkeella on negatiivinen vaikutus myös Maskun kunnan imagoon. Hanke tuo sikalatoiminnan ja hajuhaitan lähemmäs asuinalueita laskien kiinteistöjen arvoa.

A2 on odottanut parempaa ympäristön esittelyä tarkan sikalatoiminnan kuvauksen lisäksi. Alueella on luonnon lisäksi väestöä, jonka määrä ja hallitsema rakennuskanta jää vähälle huomiolle. Hän kiinnittää huomiota arviointiohjelma liian vapaaseen kielelliseen asuun, joka luo virheellisiä mielikuvia. Heikkilän tilan historiassa sikalatoiminta on ollut 1900-luvun lopulle asti liittäntoimintaa ja Suomen suurimpiin kuuluvaksi sikalatoiminta laajentui vasta lehmäkarjanhoidon loputtua tilalla. Hujalan kylä –ilmaisua käytetään kirjavasti ja ristiriitaisesti. Myös positiivisella arvovaruksella ilmaisujen kotitila ja sikalakylä käyttö on yksilöimätöntä. Välittömien vaikutusten tarkastelualue on Maskun kunnan asutuksen ja vedenottamon sekä pohjavesialueiden kannalta tarkoituksellisesti riittämätön. Vaikutusten arvioinnissa käsitelty Heikkilän tilan taloudellinen kannattavuus saa niin keskeisen aseman, että itse Heikkilän Tilan ympäristövaikutuksia tulee käsitellä. Tilan tulevien hoitajien kouluttautumisessa työelämään tulisi ottaa esille tuotantosuunnat, joilla tilaa voidaan hoitaa ympäristöä vähemmän kuormittavilla tuotantotavoilla nykyisellä sikamäärällä.

Ä2 ilmoittaa, että hankkeen arviointiohjelma ei osoita nykyisen ja mahdollisesti laajentuvan sikalatoiminnan raskaalle liikenteelle tiestöä metsätaloustien käyttöohjeita ja metsätaloustien toista osapuolta loukkamatta. Tieyhteys sikalalle on Ä2:n tilan metsäalueen kautta kulkevaa tietä pitkin. Tien tilapäiseen käyttöön on Ä2:n tilalta annettu suullinen suostumus. Arviointiohjelman alueen luonnonoloja koskevassa kohdassa mainittu kalliovarojen hyödyntämiseen liittyvä tilojen rakentamattomana pito maanomistajien taholta antaa virheellisen kuvan maanomistajien rakentamistarpeista. Hän katsoo kuitenkin, että arviointimenettelyn tarkoitus on turvata hankkeen ympäristö eikä menettelyssä ei ole oikeutta puuttua naapuritilojen asioihin. Hän tuo myös esille, alueella oleva rakennusjätteen kierrätyskeskus toimii määräaikaaisella luvalla, jolloin kierrätysyrityksen olemassaolo ei saa vaikuttaa arviointimenettelyssä ohjaavasti Ä2:n tilan alueiden tulevaan käyttöön.

Ö2 ja A3 eivät hyväksy sikalakylähanketta. Heidän mielestään sikala aiheuttaa hajuhaittaa ja pohjaveden saastumista sekä tonttien arvon laskua. Sikalakylän perustaminen ei ole suotavaa mihinkään kuntaan. Ruskolla lannanhaju tunkeutuu sisätiloihin asti myös keskustassa, jossa ei ole sikoja. Pyykkejä ei voi kuivata ulkona eikä ulkona liikkuu. Sianlannasta aiheutuu pohjaveden saastumista ja ripulisairauksia. Vettä on vähän varsinkin silloin, kun on ollut kuivaa, minkä vuoksi sikalakylän vedentarve on ongelma.

B3 ja C3 ovat esittäneet samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

D3 on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

E3 toteaa, että lannanhajua on Paasrinteentiellä noin pari kertaa kesässä. Sen vertainen ei ole haitallista. Lähempänä hajuhaitta saattaa olla toisenlainen. Maskuun menevällä tiellä ei ole tullut lannanhajua autoon. Hän kysyy, mihin lanta ja höyryt ilmastoinnista mahtuvat, jos sikojen määrän on oltava suuri. Hänen käsityksensä mukaan elinkeinolle pitäisi olla suojea.

F3 on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

G3:n mielestä sikalatoimintojen lisäämisen ja keskittämisen vaikutukset Hujala-Maskuntien raskaan liikenteen määrään tulisi arvioida paremmin. Tie kulkee Hujalan kylän kohdalla tiiviisti asutetun alueen läpi, joka ei ole mitoitettu raskaalle liikenteelle.

H3 ja I3 ovat esittäneet samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym. He katsovat myös, että laajennusluvan myöntäminen olisi peruuttamaton virhe.

J3 ja K3 ovat esittäneet samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

L3 pitää lietteen kuljetusta huonolla kalustolla riskinä Varsinais-Suomen pohjavesille. Heikkilän sikalan ympäristöluvassa on puhuttu omasta vedentuotannosta, mutta on rakennettu luvatta kunnan vesiverkosta 110 mm:n vesilinja. Vettä on luvattu 15 m³:n sijasta käytetty 20 m³/vrk. Puhdasta vettä ei riitä kuntalaisille, kun sopimus ei pidä. Hanke edellyttää oma vesijärjestelmän ja varajärjestelmän kuiville kesille, kun pohjavesi laskee alas. Lietteiden pumppaus talouskeskukseen pitää kieltää, koska kylän asutus on lähellä ja aiheut-

taa suurta hajuhaittaa. Rusko-Masku valtione on kapea eikä tien pohja ei kestä kelirikkoaikana raskasta liikennettä. Arvioinnissa tulee selvittää, kuinka paljon on rehu- ja porsaskuljetuksia ja kuolleiden porsaiden jättekuljetuksia. Ruskojoen saastumisvaara on suuri. Lietteen talviaikana tapahtuva säilytys, kuljetus ja leviäminen eivät käy ilmi arviointiohjelmasta. Pelloille levitetty liete lisää isokokoisten rottien ja muiden tuhoeläinten määrää. Sikalakokonaisuus on tuotantolaitos eikä perinteinen sikala, jolloin hajuhaitat leviävät laajemmalle kuin 500 m sikalan ympäristössä. Hajuhaitta ulottuu Ruskon keskusta.

M3 tuo esille, että Heikkilän sikalan ensimmäinen vaihe on kyseenalaisella tavalla liitetty kunnan vesihuoltoon. Jos sikala laajenee, sen käyttövesi tulisi ottaa omasta porakaivosta. Vedenkulutuksen kasvaessa pohjavesivarat eivät riitä kaikkien käyttöön. Ensisijaisesti tulisi ajatella ihmisiä eikä sikoja.

N3 on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

O3 ja 36 henkilöä ovat esittäneet samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym. He myös kysyvät, onko suuri hanke kestävä kehitystä ja mitkä ovat varajärjestelmät lietteelle tulevina vuosina.

P3 ja 12 muuta henkilöä on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

Q3 on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä P1, Q1 ja R1 ym.

R3:n mielestä arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös vaihtoehtoiset sianlihan tuotannon mahdollisuudet ja markkinat, kuten luomukasvatus ja villisikojen kasvatus, jotka soveltuvat paremmin pienen kunnan ja tiheään asutun seutukunnan alueelle. Arviointityössä on myös huomioitava tehotuotannon vaikutukset eläinten inhimilliseen kohteluun ja hyvinvointiin.

S3 esittää, että hankkeesta luovutaan kokonaan. Yhdistys pitää hankkeen tavoitteita teollisen sikalatoiminnan lisäkasvun turvaamiseksi sopimattomina omakotiasutukseen. Mikäli teolliseen toimintaan tähdätään, tulee ennen toiminnan aloittamista rakentaa biokaasulaitos. Murto-osa lannasta voidaan levittää tilan omille pelloille. Laajalle alueelle esitetty levitys aiheuttaa hajuhaittaa ja edellyttää kuljetuksia, jotka tapahtuvat tilan vanhasta talouskeskuksesta Ruskon keskustan läpi ja muualla asutusalueiden läpi kulkevien teiden kautta. Tie likaantuvat ja haisevat, liikenne lisääntyy ja onnettomuusriskit kasvavat. Hanke ei sovi yhteen Ruskon kunnan lähialueiden kaavoitushankkeiden kanssa. Ympäristövaikutusten arvioinnin perusteeksi on saatavissa todellista tietoa olemassa olevien sikaloitten vaikutuksista Suomesta ja Euroopasta. BAT-teknikasta on käytettävissä yksityiskohtaista tietoa, joka tulisi esittää arviointiselostuksessa, jotta arviointi ei perustu pelkästään oletuksiin. Arvioinnissa tulee esittää tiedot

- pohjavesivirroista ja niiden kulkusuunnista,
- lannan kuljetuksista, vastaanottajista, levitystavasta ja lannan vastaanottosopimusten voimassaolosta sekä luvan mukaisista loppusijoituspaikoista,
- BAT-teknikan käytöstä syntyvästä hajuhaittojen vähentymisestä tuotantokeskuksissa ja lannanlevityksessä,
- kuka vastaa vahingoista ja hajuhaitasta sikalatoiminnassa, lannanlevityksessä ja kuolleiden eläinten käsittelyssä,
- hankkeen vaikutuksesta kiinteistöjen arvon alenemiseen
- miten hankkeessa noudatetaan ympäristönsuojelulakia ja
- takuusumman asettamisesta onnettomuuksien varalta ja pohjavesien suojelemiseksi.

T3 kiinnittää huomiota rottahaitan poistamiseen ja on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

U3 mielestä vaihtoehto 0 on ainoa hyväksyttävä vaihtoehto, sekin siten, että lihasikala siirrettäisiin nykyisen emakkosikalan viereen. Vaihtoehdossa 1 palanut sikala ehti olla yli 10 vuotta toiminnassa. Ruskolla on keskusteltu sikalan hajuhaitasta 90-luvun alusta asti. Hujalan kylä jää sikaloitten muodostaman kolmion keskelle. Tuulen suunnasta riippumatta Hujalan kylässä haisisi aina. Vaihtoehdossa 2 hajupäästöt kolminkertaistuvat. Vaikutusalue on riittämätön hajuhaitan laajan leviämisen vuoksi. Lähivaikutusalueella tulee laajentaa ainakin 1000 m. Pellon reunaan suunniteltu suojametsikkö on kapea eikä sillä ole merkitystä hajuhaitan leviämisen kannalta. Vaihtoehto 3 on tolkuton. Se haisisi kilometrien päähän. Vaikutusten arviointi tulee ulottaa Maskun kunnan alueelle asti. Kaikissa vaihtoehdoissa, joissa sikamäärä lisääntyy, hajuhaitta lisääntyy tiheästi asutussa Hujalan kylässä. Kylän keskellä olevia lantasaaliioita käyttämällä keskitetään hajuhaitta Hujalan kylään. Lannan pumppaus sikalasta tilan lietesäiliöihin keskellä kylää on ainutlaatuista.

Sikojen määrän lisääntyessä tulee ympäristölupa käsitellä uudelleen. Hän kysyy, mikä on lietesäiliöiden katteen kunto tarkastaako sitä joku joskus ja tarkastetaanko lannanlevityksessä käytettävien tankkien puhtautta lainkaan?

V3 pitää vaikutusalueita liian suppeana, esitetyn 500 m säteen sijasta pitäisi olla 1000 – 1500 m vaihtoehtoisissa 2 ja 3. Ympäristöön leviävät hajut kasvavat samassa suhteessa kuin sikamäärä. 750 lihasian sikalasta leviävä haju tulee nykyisellään asuntoon 500 m päähän, vaikka välissä on 300 m leveä metsäkaista. Vaihtoehtojen 2 ja 3 kohdalla tulisi tarkastella Heikkilän tilalla olevien lantasaäiliöiden käyttöä lannan varastoinnissa ja kieltää varastointi niissä muulloin kuin levitysaikana. Lantamäärän kasvaessa hajuhaitta kasvaa. Lannan pumppaaminen keskelle kylää on järjetöntä. Vaihtoehto 0 on hyväksyttävä siten että 750 lihasian sikala rakennetaan nykyisen emakkosikalan viereen. Muut vaihtoehdot aiheuttavat kohtuutonta haittaa ja laskevat ympäristön kiinteistöjen arvoa.

W3 vastustaa sikalahanketta. Sikalatoiminnalle on oltava oma vedenottamo ja vedenpuhdistamo. Suurta sikatehdasta ei saa rakentaa lähelle Ruskon keskustaa, vaikka EU:ssa ollaankin. Hajuhaitat ovat suuret varsinkin kesäaikaan. Ovet ja ikkunat on pidettävä asunnoissa kiinni eikä pyykkiä voi kuivata ulkona, kun sikalan lietteitä käsitellään. Vaarana on myös pohjaveden saastuminen, jota Keski-Euroopassa on tapahtunut.

X3 edellyttää, että tarkasteluun otetaan vaihtoehto, jossa sikalatoiminta jatkuu nykyisellään vuonna 2004 rakennetussa sikalassa metsäalueella ja lisäksi metsäalueelle rakennetaan uusi enintään 1000 sian sikala, joka korvaa vuonna 1969 rakennetun sikalan Hujalan kylän lähistöllä. Erityistä huomiota on kiinnitettävä puhtaan veden hankintaan ja käyttöön. Ruskon kunnan talousvesitilanne on niin huono, että kesäisin on suljettu matonpesupaikkoja ja talvisin jätetty luistinratoja jäädyttämättä. Raskaan liikenteen lisääntyminen Hujalantiellä tulee ottaa tarkastelussa huomioon. Vaikutusalue on syytä laajentaa yhteen kilometriin, jolloin koko Hujalan kylä sekä Maskun kunnan puolella olevat asuinalueet sisältyvät tarkasteluun.

Y3 toteaa, että uuden sikalan piti olla hajuton hienon uuden tekniikan johdosta. Sikala haisee koko ajan. Jos Heikkilälle annetaan ympäristölupa, hän rakentaa koko mäen täyteen sikaloita, jolloin talojen arvo ja muuttohalukkuus koko Ruskoon laskee aivan taatusti. Ruskolla on sikoja enemmän kuin ruskolaisia. Sitten koko Rusko, Masku, Raisio sekä Länsikeskus haisee. Ongelma on, mihin kaikki jätökset ajetaan. Ei ainakaan levitetä Ruskon pelloille, kun nykyisestäkin sikalasta sitä tulee niin paljon että paskaa vieään Pöytyälle asti. Ruskolaiset ottavat juomavetensä omasta pohjaveden ottamosta, jossa pohjavesien pinta on ollut todella alhaalla. Jos ottamosta pitäisi antaa vettä 15000 sialle, jotka kuluttavat sitä vuorokaudessa enemmän kuin koko Rusko yhteensä, täältä loppuu vesi. Sikalalle ei saa antaa ympäristölupaa. Sikala tulee sijoittaa keskelle metsää paikkaan, missä ei asutusta ole ainakaan 30 km säteellä. Suomessa on tilaa.

Z3 on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

A3 on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

Ä3 pitää tärkeänä, että selvitetään aukottomasti, löytyykö lietteelle tarpeeksi vastaanottajia, jotka ovat siihen sitoutuneet, sillä ympäristökuntien sikalat levittävät lietteensä omille pelloilleen. Selvitettävä on myös lietteen valuma-alueet sekä vaara pohjavedelle.

Ö3 toivoo, että selvitetään, riittääkö peltoalue lietteen vastaanottoon. Lietteiden valuma-alue tulee myös selvittää ja tutkia, missä määrin Ruskojoki ja pohjavesialueet ovat vaarassa. Arviointiselostuksesta tulee käydä ilmi, miten muualla Euroopassa on huolehdittu lietteen ja hajun aiheuttamista haitoista. Arvioinnissa tulee myös selvittää, miten ympäristöön vaikuttavien tekijöiden kontrolli toimii. Kontrollin tulee olla muun kuin tuottajan vastuulla.

A4 edellyttää, että kesällä tehty hajututkimus tulee uusiksi. Tutkimus ajoittui loma-aikaan, vastausprosentti jäi pieneksi, jolloin tutkimus ei anna riittävää kuvaa nykyisen toiminnan aiheuttamista haju-haitoista. Tuolloin ei kuntalaisille ollut kerrottu toiminnan laajennushankkeesta. Arvioitaviin vaihtoehtoihin tulisi lisätä vaihtoehtoksi ”VE0+”: Heikkilän tilan sikalatoiminta jatkuu nykyisellään vuonna 2004 rakennetussa 899 emakon sikalassa metsäalueella ja vuonna 1969 rakennetun 750 lihasian sikalatoiminta siirretään vuonna 2004 rakennetun emakkosikalan taakse rakennettavaan n. 750 lihasian sikalaan”. Arviointiohjelmassa todetaan, että arviointiselostuksessa keskitytään arvioimaan esitettyjä vaihtoehtoja, mutta mm. ympäristön nykytilan kuvauksessa keskitytään pelkästään v. 2004 rakennetun emakkosikalan ympäristöön suunnitellun sikalakylän alueelle. Myös vaihtoehdon VE1 osalta tulee selvittää kaikki YVA-menettelyssä arvioitaviksi

vaaditut asiat. Välittömien vaikutusten alueeksi on rajattu 500 m ympyrä kunkin vaihtoehdon sikalarakennuksista. Aluetta tulee laajentaa. Vedenhankinnan osalta tulee selvittää, riittääkö samalta pohjavesialueelta vettä kaikille käyttäjille tulevinakin vuosina. Mielestäni ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lainsäädännön perusteella arvioinnissa tulee keskittyä arvioimaan hankkeesta aiheutuvia ympäristövaikutuksia eikä sitä, keskittämisen- ja laajennushankkeen toteutumatta jättäminen merkitsisi Heikkilän tilalle. Vaihtoehtojen ympäristövaikutukset tulee arvioida ilman kytkentöjä. Esim. sillä, ettei rakennettaisi v. 2003 tulipalossa tuhoutuneen sikalan tilalle uutta sikalaa tai että keskittämistoiminnoille saatavien lupien myötä voitaisiin luopua muista sikalatoiminnoista, ei saa olla vaikutusta yksittäisen vaihtoehdon ympäristökuormituksen arvioinnissa.

B4 on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

C4 ja D4 ovat esittäneet samansisältöisen mielipiteen kuin edellä P1, Q1 ja R1 ym.

E4 on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

F4 on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä P1, Q1 ja R1 ym.

G4 on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä P1, Q1 ja R1 ym.

H4 ja I4 sekä 58 henkilöä ovat esittäneet samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

J4 on esittänyt samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

K4 ja L4 mielestä arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös vaihtoehtoiset sianlihan tuotannon mahdollisuudet ja markkinat, kuten luomukasvatus ja villisikojen kasvatus, jotka soveltuvat paremmin pienen kunnan ja tiheään asutun seutukunnan alueelle. Arviointityössä on myös huomioitava tehotuotannon vaikutukset eläinten inhimilliseen kohteluun ja hyvinvointiin.

M4:n mielestä suursikalalle ei saa antaa ympäristölupaa. Olemassa olevat sikalat aiheuttavat hajuhaittoja. Kun Heikkilän uusi sikala otettiin teolliseen käyttöön ovat hajuhaitat kyseisessä osoitteessa olleet jatkuvia. Lietteen levitysaikana kuvottava haju tuntuu Ruskon keskustassakin. Sikalayrittäjä pumpppaa lietettä palaneen sikalan lietesäiliöihin keskelle Hujalan kylää. Lietteen lastaukset ja kuljetukset tapahtuvat Hujalan kylän keskeltä. Kylätiellä ei ole kevyenliikenteen väyliä. Lisääntyvä liikenne aiheuttaa vaaratilanteita kylätiellä. Jos sikalakylä toteutuu, kiinteistöjen arvo tulee laskemaan. Kukaan ei halua ostaa taloa suursikalan vaikutusalueelta. Ruskon pohjavesien ja Raision raakavesivaraston tilanne kärsii, jos lietemäärät kasvavat moninkertaisiksi nykyisestä. Vahingon mahdollisuus kasvaa suhteessa käsiteltävään lietemäärään. Sikalayrittäjän pitää itse hankkia tarvittava raakavesi sikalan tarpeisiin eikä turvautua Ruskon kunnan vesijohdotukseen. Kyseinen pohjavesi tarvitaan kuntalaisten vesihuollon turvaamiseen.

N4, O4, P4, Q4, R4, S4, T4 ja U4 ovat kukin erikseen esittäneet samansisältöisen mielipiteen kuin edellä A1 ym.

Edellä mainittujen mielipiteiden lisäksi on esitetty yksi samansisältöinen mielipide kuin edellä A1 ym. on esittänyt, jossa esittäjän nimikirjoituksesta ei saa selvää.

LIITE 3**MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU**

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa (1237/2003) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista olevan maksutaulukon mukaisesti.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksunmäärittämisestä.